Fiasko

Alfabetisk ordning - Alla ämnesord, Ord

Ordet betyder: fullständigt misslyckande (SAOL, 2015). Mer om ordet på svenska.se

Mer om ordet

Ordet fiasko är belagt sedan 1847 och kommer av italienska fiasco med samma betydelse. Ordet används oftast om ett misslyckande att fånga publikintresse. I utvidgad betydelse kan ordet även användas om snöpligt misslyckande eller nederlag utan publik. Ursprungligen betydde fiasco egentligen flaska. Hur ordet kom att betyda misslyckande är oklart (SAOB, 1924).

Fiasco är en italiensk typ av flaskor som har en rund kropp och botten, som ofta helt eller delvis täcks av en korg tillverkad av torkad starr (ett sorts gräs). Korgen ger skydd under transporter och annan hantering samt har en platt botten för att kunna stå stadigt. Glasflaskan kan således ha en rund botten, vilket underlättar glasblåsningen. I början av 1900-talet sysselsatte fiascotillverkarna omkring 1 000 glasblåsare och 30 000 bastvävare. Under 1950-talet började tillverkningen av såväl flaskorna som korgarna allt mer automatiseras. Vid samma tid blev en flaska i Bordeauxstil (*bordolese*) allt populärare bland producenterna och den ersatte även fiascon. Wikipedia

”Fiasko” i betydelsen ’totalt misslyckande’ hänger på något sätt samman med flaskorna. Första belägget är från Italien i början av 1800-talet, då det användes om en teateruppsättning som inte drog publik. Ordets ursprung i denna betydelse är ej helt känt, och flera teorier finns. Mest spridd är förklaringen att begreppet uppstod när man försökte göra en fin *bottiglia* (varav vårt *butelj*) men bara lyckades få till en fiasco. Wikipedia

Exempel där uttrycket förekommer

Vi lärare: Miljardfiasko – Nu skrotas Skolplattformen

SVT: Tre Kronors fiasko – förlorade igen
Wikipedia: Sverige åt svenskarna

Metod och generella aktiviteter

I samband med presentationen skriver eleven av lärarens anteckningar på tavlan eller gör egna noteringar samlade i en liten skrivbok. Skrivandet blir ett sätt att lära och boken en dokumentation av årets alla ord.
Förslag på generella aktiviteter om ord finns här